RIMVYDAS NORKUS
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2025. május 8.[1]

C-315/24. sz. ügy

Nestlé Sverige AB
kontra
Miljönämnden i Helsingborgs kommun

(a Högsta förvaltningsdomstolen [legfelsőbb közigazgatási bíróság, Svédország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – Élelmiszerbiztonság – Speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek – Tájékoztatási követelmények – Kötelező kiegészítő adatok – A kötelező tápértékjelölésre vonatkozó különös követelmények – Az e jelölésben szereplő információk címkézésen való megismétlésének tilalma”

1. A jelen ügy arra kínál lehetőséget a Bíróságnak, hogy értelmezze a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek címkézésének kötelező kiegészítő adataira vonatkozó uniós jogi rendelkezéseket.

Jogi háttér

A 1169/2011/EU rendelet

2. Az 1169/2011/EU rendelet[2] (41) preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Annak érdekében, hogy az átlagos fogyasztót szólítsa meg, és betöltse azt a tájékoztató szerepet, amely érdekében bevezették, a tápértékjelölésnek egyszerűnek és közérthetőnek kell lennie, figyelembe véve a táplálkozásra vonatkozó ismeretek jelenlegi szintjét. A tápértékjelölés részben a fő látómezőben – vagy köznyelven a csomagolás elülső oldalán –, részben pedig a csomagolás bármely másik, pl. hátulsó oldalán való feltüntetése összezavarhatja a fogyasztókat. A tápértékjelölést ezért teljes egészében ugyanazon látómezőben kell elhelyezni. Ezenfelül a legfontosabb tápértékadatok önkéntes alapon megismételhetők a fő látómezőben, hogy a fogyasztók az élelmiszerek megvásárlásakor könnyen láthassák a tápanyag-összetételre vonatkozó

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.; HL 2023. L 142., 41. o.).

lényeges információkat. Annak szabad megválasztása, hogy mely információk ismételhetők meg, összezavarhatja a fogyasztókat. Ezért egyértelművé kell tenni, hogy mely információk ismételhetők meg.”

3. E rendeletnek „A kötelező adatok felsorolása” című 9. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A 10–35. cikknek megfelelően, és az e fejezetben foglalt kivételektől eltekintve a következő adatokat kötelező feltüntetni:

[…]

l) tápértékjelölés.”

4. Ugyanezen rendelet 9. cikk (1) bekezdésének l) pontjában említett tápértékjelölésre vonatkozó 30. cikkének (1) és (3) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(1) A kötelező tápértékjelölésnek a következőket kell tartalmaznia:

a) energiatartalom; és

b) zsír- és telítettzsírsav-tartalom, szénhidráttartalom, cukortartalom, fehérjetartalom, valamint sótartalom.

[…]

(3) Az (1) bekezdés szerinti kötelező tápértékjelölésnek az előrecsomagolt élelmiszerek jelölésén való feltüntetésekor a következő információkat lehet megismételni:

a) az energiatartalom; vagy

b) az energiatartalom és a zsír- és telítettzsírsav-tartalom, a cukortartalom, valamint a sótartalom.”

5. Ugyanezen rendelet „Mennyiségek kifejezése 100 g-ra vagy 100 ml-re” című 32. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A energiatartalmat és a 30. cikk (1)–(5) bekezdésében említett tápanyagok mennyiségét 100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkozóan kell kifejezni.”

6. Az 1169/2011 rendelet 33. cikkének (1), (2) és (4) bekezdése értelmében:

„(1) Az alábbi esetekben az energiatartalom és a 30. cikk (1)–(5) bekezdésében említett tápanyagok mennyisége a fogyasztók számára könnyen felismerhető adagonként és/vagy fogyasztási egységenként is megadható, feltéve hogy az adag vagy fogyasztási egység mennyiségét, valamint az egy csomagban található adagok vagy fogyasztási egységek számát a jelölésen feltüntetik:

a) a 32. cikk (2) bekezdésében említett 100 g-ra vagy 100 ml-re vetített kifejezési forma kiegészítéseként;

[…]

(2) A 32. cikk (2) bekezdésétől eltérően, a 30. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett esetekben a tápanyagok mennyiségének megadása, és/vagy a XIII. melléklet B. részében felsorolt beviteli referenciaértékek százalékában való kifejezésük csak adagonként vagy fogyasztási egységenként is lehetséges.

Amennyiben a tápanyagok mennyiségét az első albekezdés értelmében csak adagonként vagy fogyasztási egységenként adják meg, az energiatartalmat 100 g-ra vagy 100 ml-re vetítve és adagonként vagy fogyasztási egységenként is meg kell adni.

[…]

(4) A jelzett adag mennyiségét vagy a fogyasztási egységet a tápértékjelölés közvetlen közelében kell feltüntetni.”

A 609/2013/EU rendelet

7. Az 609/2013/EU rendelet[3] (24) preambulumbekezdése értelmében:

„Az általános jelölési előírásokat [az 1169/2011 rendelet] állapítja meg. Alapvetően ezeket az általános címkézési követelményeket kell alkalmazni az e rendelet alkalmazási körébe tartozó élelmiszer-kategóriákra is. Ebben a rendeletben azonban, e rendelet különös céljainak elérése érdekében, szükség esetén [az 1169/2011 rendeletet] kiegészítő további követelményeket vagy az azoktól való eltéréseket is elő kell írni.”

8. E rendelet 2. cikke (2) bekezdésének g) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A következő meghatározásokat […] alkalmazni kell:

[…]

g) »speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer«: olyan különleges eljárással vagy összetétellel készült élelmiszer, amely betegek – köztük csecsemőkorú betegek – étrendi ellátására szolgál, és kizárólag orvosi felügyelet mellett használható; ezen élelmiszer olyan betegek kizárólagos vagy részleges táplálására szolgál, akiknél a normál élelmiszerek vagy bizonyos azokban lévő tápanyagok vagy metabolitjaik felvétele, emésztése, felszívódása, feldolgozása vagy kiválasztása korlátozott, csökkent vagy zavart, vagy akiknél más orvosilag meghatározott tápanyagszükséglet áll fenn, amelynek étrendi ellátása nem oldható meg kizárólag a normál étrend megváltoztatásával”.

9. Az említett rendelet 9. cikkének (5) és (6) bekezdése előírja:

„(5) Az 1. cikk (1) bekezdésében említett élelmiszerek címkézésének, kiszerelésének és reklámozásának tájékoztatást kell adnia ezen élelmiszerek megfelelő használatáról, nem lehet

[3] A csecsemők és kisgyermekek számára készült, a speciális gyógyászati célra szánt, valamint a testtömeg-szabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerekről, továbbá a 92/52/EGK tanácsi irányelv, a 96/8/EK, az 1999/21/EK, a 2006/125/EK és a 2006/141/EK bizottsági irányelv, a 2009/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 41/2009/EK és a 953/2009/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 181., 35. o.).

megtévesztő, továbbá nem tulajdoníthat e termékeknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat, és ilyen tulajdonságokra nem is utalhat.

(6) Az (5) bekezdés nem akadályozza olyan hasznos információk vagy ajánlások terjesztését, amelyek kizárólag orvosi, táplálkozástudományi vagy gyógyszerészeti végzettségű, vagy az anya- és gyermekgondozás területén egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személyeknek szólnak."

Az (EU) 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet

10. Az (EU) 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet[4] (13), (14) és (15) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(13) A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszereknek meg kell felelniük az [1169/2011 rendeletnek]. A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek sajátos jellegének figyelembevétele érdekében ennek a rendeletnek adott esetben kiegészítéseket és felmentéseket kell meghatároznia az általános szabályokhoz képest.

(14) A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek esetében kötelezővé kell tenni az ezen élelmiszertípus megfelelő felhasználásához szükséges összes információ megadását. Ezen információk között szerepelniük kell a termék tulajdonságaira és jellemzőire, többek között különleges feldolgozására, összetételére, tápanyag-összetételére és alkalmazásának magyarázatára vonatkozó információknak, amelyek a terméket a konkrét célra való rendeltetésszerű felhasználásra hasznossá teszik. Ezek az információk nem tekinthetők az [1924/2006 rendelet] értelmében vett tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításnak.

(15) A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek tápértékjelölése mind az élelmiszert fogyasztó betegek, mind a fogyasztását javasló egészségügyi szakemberek számára alapvető fontosságú az élelmiszer megfelelő felhasználásának biztosítása érdekében. Ezen oknál fogva, valamint annak érdekében, hogy teljesebb tájékoztatást nyújtson a betegeknek és az egészségügyi szakembereknek, a tápértékjelölésnek az [1169/2011] rendeletben előírtakon kívül egyéb adatokat is tartalmaznia kell. […]"

11. E felhatalmazáson alapuló rendeletnek „Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó különös követelmények" című 5. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének g) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszereknek meg kell felelniük az [1169/2011] rendeletnek.

(2) Az [1169/2011] rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében felsorolt kötelező adatokon kívül a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek esetében meg kell adni a következő kötelező kiegészítő adatokat:

[…]

[4] A 609/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó különös összetételi és tájékoztatási követelmények tekintetében való kiegészítéséről szóló, 2015. szeptember 25-i felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2016. L 25., 30. o.).

g) azon jellemvonások és/vagy sajátságok leírása, amelyek a terméket különösen hasznossá teszik annak a betegségnek, rendellenességnek, illetve egészségi problémának a tekintetében, amelyre a készítményt szánták, közelebbről adott esetben a termék különleges feldolgozása, összetétele, a megnövelt, lecsökkentett, kivont vagy egyéb módon módosított tápanyagai és alkalmazásának magyarázata;

[…].”

12. Az említett felhatalmazáson alapuló rendeletnek „A tápértékjelölésre vonatkozó különös követelmények” című 6. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Az [1169/2011] rendelet 30. cikkének (3) bekezdésétől eltérve a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek kötelező tápértékjelölésében szereplő információk nem ismételhetők meg a címkén.”

A jogvita alapját képező tényállás, az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

13. A Nestlé Sverige AB (a továbbiakban: Nestlé) élelmiszeripari vállalkozás, amely több terméket speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerként forgalmaz.

14. Amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, e termékek a csomagolás elülső oldalán különböző tápanyagok, például zsírok, fehérjék és rostok energiatartalmára és mennyiségére vonatkozó információkat tartalmaznak, nem 100 g-ra vagy 100 ml-re vetítve, hanem adagonként vagy fogyasztási egységenként kifejezve (a továbbiakban: vitatott információk).

15. A Miljönämnden i Helsingborgs kommun (Helsingborg önkormányzatának környezetvédelmi hivatala, Svédország) arra kötelezte a Nestlét, hogy törölje ezeket a vitatott információkat azzal az indokkal, hogy azok – a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdését megsértve – az 1169/2011 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelező tápértékjelölésben szereplő, és e rendelet 32. cikkének (2) bekezdése értelmében 100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkozóan kifejezett adatok megismétlésének minősülnek.

16. A Nestlé, miután sikertelenül próbálta elérni e határozat felülvizsgálatát, keresetet indított a Förvaltningsrätten i Malmö (malmői közigazgatási bíróság, Svédország) előtt e határozat megsemmisítése iránt. E kereset keretében a Nestlé arra hivatkozott, hogy a vitatott megjelölések nem a kötelező tápértékjelölésben szereplő adatok megismétlését jelentik, hanem azokat a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának megfelelően a tápértékjelölést kiegészítő adatoknak kell tekinteni.

17. Az említett keresetet elutasították azzal az indokkal, hogy még ha a vitatott adatokat adagonként vagy fogyasztási egységenként, nem pedig 100 g-ra vagy 100 ml-re vetítve fejezik is ki, azok a kötelező tápértékjelölésre vonatkozó adatok e felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdése által tiltott megismétlésének minősülnek.

18. Miután a Kammarrätten i Göteborg (göteborgi közigazgatási fellebbviteli bíróság, Svédország) a fellebbezést elutasította, és úgy ítélte meg, hogy a vitatott információk nem tartoznak a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának hatálya alá, hanem a kötelező

tápértékjelölésben szereplő adatok megismétlésének minősülnek, a Nestlé felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Högsta förvaltningsdomstolenhez (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Svédország), a kérdést előterjesztő bírósághoz.

19. Annak eldöntése érdekében, hogy a szóban forgó termékek címkézése megfelel-e a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendeletnek, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a vitatott információk a termék jellemvonásainak és sajátságainak az e felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja értelmében vett további leírásának minősülnek-e, vagy pedig ezek az információk csupán a kötelező tápértékjelölésben szereplő adatok megismétlését jelentik, amit az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdése tilt.

20. E körülmények között a Högsta förvaltningsdomstolen (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Svédország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A termék jellemvonásainak és sajátságainak [a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet] 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjában említett kiegészítő jellegű leírását képezhetik-e a termék energiatartalmára és különböző tápanyagainak mennyiségére vonatkozó, nem a tápértékjelölésben feltüntetett információk?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén ellentétes-e [az e felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének] a kötelező tápértékjelölésben szereplő információk címkén történő megismétlését megtiltó (2) bekezdésével az energiatartalomra és a különböző tápanyagok mennyiségére vonatkozó információknak az [említett felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja] szerinti leírásban történő feltüntetése, ha az említett információk nem 100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkozóan vannak megadva?”

21. A 2024. április 25-i előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2024. április 29-én érkezett meg a Bíróság Hivatalához. Írásbeli észrevételeket az alapeljárás felperese, a cseh kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtottak be. A 2025. február 12-én tartott tárgyaláson a felperes, a Miljönämnden i Helsingborgs kommun (Helsingborg önkormányzatának környezetvédelmi hivatala), az alapeljárás alperese, valamint a cseh kormány és a Bizottság vett részt.

Elemzés

Előzetes észrevételek

22. Itt rámutatok a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek néhány sajátosságára, valamint azoknak a címkézésükre alkalmazandó jogi háttérre gyakorolt következményeire, amelyek megértése elengedhetetlen ahhoz, hogy hasznos választ lehessen adni a jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett kérdésekre.

23. Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jogban az élelmiszerek címkézését az 1169/2011 rendelet szabályozza. E rendelet megállapítja a kérdéskörre vonatkozó általános követelményeket és előírja, hogy ezeken az élelmiszereken kötelező tájékoztatást kell elhelyezni.[5] Az említett rendelet továbbá

[5] Az 1169/2011 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének c) pontja.

rögzíti az önkéntes információközlés lehetőségét.[6] Mivel a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek sajátosságaik ellenére mindenekelőtt élelmiszerek, ezek az általános követelmények alkalmazandók az ilyen élelmiszerekre.[7]

24. A jelen ügyben érintett élelmiszerek sajátosságait illetően, a jogszabályi meghatározása szerint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer olyan különleges eljárással vagy összetétellel készült élelmiszer, amely betegek étrendi ellátására szolgál, és kizárólag orvosi felügyelet mellett használható.[8] Ily módon a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek tehát olyan élelmiszerek, amelyeknek speciális táplálkozási funkciójuk van, mivel „különleges eljárással vagy összetétellel készültek" a betegek különleges táplálkozási igényeinek kielégítésére.[9]

25. Másrészt, továbbra is a jogszabályi meghatározása szerint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek olyan betegek kizárólagos vagy részleges táplálására szolgáló élelmiszerek, akik esetében valamely betegség, rendellenesség vagy meghatározott egészségi probléma áll fenn.[10] Ily módon ezeket az élelmiszereket jellegüknél fogva arra szánják, hogy azokat emberi táplálkozás céljából fogyasszák olyan betegek, akiknél a normál élelmiszerek vagy bizonyos azokban lévő tápanyagok vagy metabolitjaik felvétele, emésztése, felszívódása, feldolgozása vagy kiválasztása korlátozott, csökkent vagy zavart, vagy akiknél más orvosilag meghatározott tápanyagszükséglet áll fenn, amelynek étrendi ellátása nem oldható meg kizárólag a normál étrend megváltoztatásával.[11]

26. A fentiekből következik, hogy a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek két fő különbséget mutatnak a normál élelmiszerekhez képest: az egyik az élelmiszerekkel megcélzott népességcsoportot érinti, a másik pedig az élelmiszerek használatára vonatkozik. A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszereket a lakosság veszélyeztetett csoportjainak szánják, amelyek olyan betegségben, rendellenességben vagy egészségi állapotban szenvedő betegekből állnak, amelyek sajátos étrendet igényelnek tőlük. A hagyományos élelmiszerek az egészséges, vagy másként fogalmazva az általános profillal rendelkező fogyasztókat érintik.

27. Az élelmiszerek e két típusa felhasználásukat illetően különbözik egymástól. Míg a normál élelmiszerek felhasználása nem függ semmilyen feltételtől, a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek felhasználása csak orvosi felügyelet mellett történhet. Ily módon ezen orvosi felügyelet, amely a „speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer" fogalmának lényegéhez tartozik, azt jelenti, hogy ezen élelmiszer használatát, amely különleges, mivel a beteg táplálkozási igényeihez igazodik, az egészségügyi szakembernek a táplálkozási igényeire tekintettel kell javasolnia a beteg számára. Ebben az összefüggésben az „orvosi felügyelet" azt feltételezi, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet (3) és (15) preambulumbekezdésében említett egészségügyi szakember meggyőződik arról, hogy az élelmiszer speciális gyógyászati célokra történő felhasználása megfelel a beteg különleges táplálkozási igényeinek.[12]

28. Ezek a sajátosságok indokolják, hogy a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek címkézésének ne csak a normál élelmiszerekre vonatkozó követelményeknek, hanem az e különleges élelmiszerekre vonatkozó különleges követelményeknek is meg kelljen felelnie. Az

6 Az 1169/2011 rendelet (47) preambulumbekezdése, valamint 36. és 37. cikke.

7 A 609/2013 rendelet (24) preambulumbekezdése és 6. cikke.

8 Lásd az 609/2013 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének g) pontját.

9 2023. március 2-i Kwizda Pharma ítélet (C-760/21, EU:C:2023:143, 39. pont).

10 Lásd az 609/2013 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének g) pontját.

11 Lásd ebben az értelemben: 2022. október 27-i Orthomol ítélet (C-418/21, EU:C:2022:831, 26., 31. és 32. pont).

12 2023. március 2-i Kwizda Pharma ítélet (C-760/21, EU:C:2023:143, 71. és 74. pont).

említett élelmiszerek címkézése tehát kétlépcsős rendszer alá tartozik.[13] Ily módon a 609/2013 rendeletet és a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendeletet, amelyek többek között a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó különös követelményeket szabályozzák, a valamennyi élelmiszerre alkalmazandó általános követelményeket meghatározó 1169/2011 rendelet fényében kell értelmezni.

29. Ezen általános követelmények kapcsán az 1169/2011 rendelet „Élelmiszerekkel kapcsolatos kötelező tájékoztatás” című IV. fejezete tartalmazza többek között a tápértékjelölésre vonatkozó utalást.[14] A tápértékjelölésnek tartalmaznia kell az energiatartalmat, továbbá a zsír- és telítettzsírsav-tartalmat, a szénhidráttartalmat, a cukortartalmat, a fehérjetartalmat, valamint a sótartalmat. E tényezők némelyike, nevezetesen az energiatartalom vagy az energiatartalom, illetve a zsír-, telítettzsírsav-, cukor- és sótartalom a normál élelmiszerek címkézésén megismételhető, amennyiben e címkézés tartalmazza a kötelező tápértékjelölést.[15]

30. Mindazonáltal a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek sajátos jellegének figyelembevétele érdekében az uniós jogalkotó szükségesnek tartott bizonyos kiegészítéseket és az e szabályok alóli bizonyos felmentéseket. Konkrétan úgy ítélte meg, hogy ezen élelmiszerek megfelelő felhasználásának biztosítása érdekében kötelező ismertetni az említett élelmiszerek jellemvonásait és sajátságait, valamint bővíteni az ugyanezen élelmiszerek tápértékjelölésében szereplő információkat.[16]

31. E tekintetben a valamennyi élelmiszerre vonatkozó általános követelményekhez képest a kötelező kiegészítő adatok egyike azon jellemvonások és/vagy sajátságok leírása, amelyek a terméket különösen hasznossá teszik annak a betegségnek, rendellenességnek, illetve egészségi problémának a tekintetében, amelyre a készítményt szánták, közelebbről adott esetben a termék különleges feldolgozása, összetétele, a megnövelt, lecsökkentett, kivont vagy egyéb módon módosított tápanyagai és alkalmazásának magyarázata.[17]

32. Ami a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek tápértékjelölésére vonatkozó különös követelményeket illeti, az 1169/2011 rendelet 30. cikkének (3) bekezdéséből eredő általános szabályoktól eltérve a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek kötelező tápértékjelölésében szereplő információk nem ismételhetők meg a címkén.[18] Mindazonáltal e rendelet 31–35. cikke a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek tápértékjelölésében szereplő valamennyi tápanyagra alkalmazandó.[19]

33. E tekintetben a cseh kormány lényegében azt állítja, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendeletben semmi nem akadályozza meg, hogy a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszereken adagonként vagy fogyasztási egységenként kifejezett tápértékre vonatkozó információt tüntessenek fel az 1169/2011 rendeletnek az ezen információk feltüntetését szabályozó 33. cikkének megfelelően. E kormány úgy véli, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet

[13] A 609/2013 rendelet (24) preambulumbekezdése.

[14] Az 1169/2011 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének l) pontja.

[15] Lásd az 1169/2011 rendelet 30. cikkét.

[16] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet (13)–(15) preambulumbekezdése.

[17] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja.

[18] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdése.

[19] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (4) bekezdése.

6. cikkének (2) bekezdése az 1169/2011 rendelet 30. cikkétől eltérést ír elő, a 33. cikkétől azonban nem. Az említett kormány szerint kizárólag az e 6. cikk (2) bekezdésére vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdést [20] kell elemezni.

34. E tekintetben meg kell tehát vizsgálni a cseh kormány által hivatkozott különböző rendelkezések közötti kölcsönhatást és e rendelkezéseknek a jelen ügyben a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések kezelésére gyakorolt esetleges következményeit.

35. Az 1169/2011 rendelet „Tartalom” című 30. cikkének (1) és (2) bekezdése lényegében meghatározza az élelmiszerek tápértékjelölésének tartalmára vonatkozó követelményeket, azaz többek között azokat a kötelező elemeket, amelyeket a tápértékjelölésnek tartalmaznia kell, valamint azokat, amelyekkel kiegészíthető a tápértékjelölés. E cikk (3) bekezdése előírja, hogy a tápértékjelölésben szereplő és az e bekezdésben kifejezetten említett bizonyos információk – feltéve, hogy az előrecsomagolt élelmiszer tartalmaz ilyen jelölést – az élelmiszer címkéjén megismételhetők. Ily módon ez az önkéntes megismétlés megengedett a fő látómezőben, azaz a csomagolás elülső oldalán, annak érdekében, hogy segítse a fogyasztókat abban, hogy az élelmiszerek vásárlásakor könnyen megtekinthessék a tápanyag-összetételre vonatkozó alapvető információkat. [21]

36. Az e rendelkezést követő cikkek, és különösen a „Mennyiségek kifejezése 100 g-ra vagy 100 ml-re” című 32. cikk, illetve az „Adatok megadása adagonként vagy fogyasztási egységenként” című 33. cikk a tápértékjelölés tartalmát alkotó elemek kifejezésére vonatkozó szabályokat tartalmazzák. Bár az e 32. cikkben szereplő főszabály kimondja, hogy az ilyen kifejezésnek 100 g-ra vagy 100 ml-re kell vonatkoznia, az említett 33. cikk további eseteket ír elő, amelyekben ezek az elemek a 100 g-ra vagy 100 ml-re vetített kifejezési forma mellett adagonként és/vagy fogyasztási egységenként is kifejezhetők. [22]

37. Az említett cikkek mindegyike az 1169/2011 rendelet „Élelmiszerekkel kapcsolatos kötelező tájékoztatás” című IV. fejezete („Tápértékjelölés” című) 3. szakaszának hatálya alá tartozik.

38. Véleményem szerint a jelen indítvány 35–37. pontjában kifejtett megfontolások lehetővé teszik az 1169/2011 rendelet 30. cikkének olyan általános rendelkezésként való értelmezését, amely meghatározza az élelmiszerek tápértékjelölésében feltüntetendő tápanyag-összetételre vonatkozó kötelező információk tartalmát. Ez a cikk azt is meghatározza, hogy a tápértékjelölésben szereplő, szigorúan körülhatárolt információk közül melyeket lehet megismételni a címkén, azaz ezen élelmiszerek csomagolásának elülső oldalán. Márpedig a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikke (2) bekezdésének tanulmányozásából kitűnik, hogy az éppen ez utóbbi, a címkén megismételhető információk tartalmára vonatkozó szabálytól tér el.

[20] Lásd a jelen indítvány 20. pontját.

[21] Lásd az 1169/2011 rendelet (41) preambulumbekezdését. E tekintetben hasznosnak tartom kiemelni a következőket. Egyrészt az ismétlés engedélyezése szigorúan az említett rendelet 30. cikkének (3) bekezdésében említett elemekre korlátozódik, kizárva ezáltal minden egyéb információ megismétlését, mégpedig minden élelmiszer esetében. Másrészt e rendelet 30. cikkének (3) bekezdése az előrecsomagolt élelmiszer címkéjén – a tápértékjelöléstől eltérő helyen – szereplő ezen ismétlődés igen sajátos esetére vonatkozik, vagyis a gyakorlatban e címkézés elülső oldalán olyan információkra, amelyeket főszabály szerint a tápértékjelölésben fel kell tüntetni.

[22] E tekintetben az 1169/2011 rendelet (35) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a különböző méretű csomagolásban lévő termékek összehasonlításának megkönnyítése érdekében döntöttek a 100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkozó tápértékjelölés előírása mellett úgy, hogy adott esetben lehetővé teszik az adagra vonatkoztatott kiegészítő jelöléseket is.

39. Ezzel szemben úgy tűnik számomra, hogy az 1169/2011 rendelet 32. és 33. cikke inkább tovább pontosítja az említett 30. cikkben említett információk megjelenítésére vonatkozó követelményeket rögzítő szabályokat. E 32. cikk megállapítja a „fő” formai szabályt, amely adott esetben kiegészíthető az említett 33. cikkben meghatározott szabállyal. Az említett két cikkben foglalt szabályok alkalmazandók a tápértékjelölésben szereplő tápanyagokra vonatkozó információkra. Meg kell jegyezni, hogy az említett szabályok a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek tápértékjelölésére is vonatkoznak, amennyiben annak 100 g-ra vagy 100 ml-re vonatkozó információt kell tartalmaznia, és az kiegészíthető adagonként vagy fogyasztási egységenként kifejezett információkkal. [23]

40. Így az 1169/2011 rendelet 32. és 33. cikkében szereplő rendelkezések, amelyek a tápértékjelölésben szereplő elemeknek a 100 g-ra vagy 100 ml-re vetített mennyiségére, és adott esetben adagonként és/vagy fogyasztási egységenként történő kifejezésére vonatkoznak, nem alkalmazhatók, ha ezek az elemek és azok mennyisége nem szerepelnek a tápértékjelölésben. Így maguknak az e cikkekben foglalt szabályoknak a létezése a 30. cikktől függ, amely véleményem szerint az 1169/2011 rendeletnek a tápértékjelölésre vonatkozó általános követelményekről szóló szakaszának központi rendelkezéseként alkalmazandó.

41. Ennek pontosítását követően véleményem szerint a cseh kormánynak a jelen indítvány 33. pontjában ismertetett, a tárgyaláson kifejtett álláspontja tartalmilag kiüresítené a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérést, amely nem hivatkozik sem az 1169/2011 rendelet 32., sem 33. cikkére. Márpedig a tápanyag-összetételre vonatkozó információk megismétlésének az e 6. cikk (2) bekezdésében előírt tilalma nem említi kifejezetten sem a 100 g-ra vagy 100 ml-re vetített kifejezésüket, sem az adagonkénti vagy fogyasztási egységenkénti kifejezésüket. Ennélfogva az e felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében előírt eltérést olyan általános eltérésként kell értelmezni, amely az 1169/2011 rendelet 32. vagy 33. cikke értelmében az energiatartalom és a tápanyagok mennyiségének kifejezési módjától függetlenül alkalmazandó.

42. Következésképpen az 1169/2011 rendelet 30., 32. és 33. cikkében, valamint a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezések szövegével és különösen a szövegkörnyezetével ellentétes a cseh kormány által előadott álláspont, amely arra irányult, hogy a jelen elemzésből kizárja a kérdést előterjesztő bíróság által feltett első kérdést. Az első kérdést tehát a következőképpen kell megvizsgálni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

43. Emlékeztetőül, első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a termék jellemvonásainak és sajátságainak a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjában említett kiegészítő jellegű leírását képezheti-e a termék nem a tápértékjelölésben feltüntetett energiatartalma és különböző tápanyagainak mennyiségei.

44. Az 5. cikk (2) bekezdésének g) pontja szerint „[az 1169/2011 rendelet] 9. cikkének (1) bekezdésében felsorolt kötelező adatokon kívül a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek esetében meg kell adni a következő kötelező kiegészítő adatokat: […] azon jellemvonások és/vagy

[23] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (4) bekezdése. Meg kell jegyezni, hogy az ilyen kiegészítés lehetősége, amely a tápértékjelölés közvetlen közelében is felmerülhet, semmi esetre sem tévesztendő össze a címkén szereplő ezen információk megismétlésével, amelyet e cikk (2) bekezdése kifejezetten tilt.

sajátságok leírása, amelyek a terméket különösen hasznossá teszik[24] annak a betegségnek, rendellenességnek, illetve egészségi problémának a tekintetében, amelyre a készítményt szánták, közelebbről adott esetben a termék különleges feldolgozása, összetétele, a megnövelt, lecsökkentett, kivont vagy egyéb módon módosított tápanyagai és alkalmazásának magyarázata".

45. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megválaszolásához álláspontom szerint értelmezni kell a termék „jellemvonás[ai] és/vagy sajátság[ai] leírása" 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet említett 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja értelmében vett fogalmát. Ahhoz, hogy e kérdésre hasznos választ lehessen adni, másodlagosan értelmezni kell az ugyanezen cikk által bevezetett „kötelező kiegészítő adatok" fogalmát is, mivel ez a leírás e fogalom alá tartozik.[25]

46. Emlékeztetni kell arra, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem a rendelkezés kontextusát és a szóban forgó szabályozás által követett célt is figyelembe kell venni.[26]

47. Ami először is ezen 5. cikk (2) bekezdése g) pontjának szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy az (és egyébként maga a felhatalmazáson alapuló rendelet) nem határozza meg „azon jellemvonások és/vagy sajátságok [leírásának fogalmát], amelyek a terméket különösen hasznossá teszik annak a betegségnek, rendellenességnek, illetve egészségi problémának a tekintetében, amelyre a készítményt szánták". E tekintetben a „jellemvonások" és a „sajátságok" kifejezéseket a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek sajátos összefüggésében kell értelmezni. E kifejezéseket úgy kell érteni, mint amelyek olyan felismerhető tulajdonságokra és elemek összességére utalnak, amelyek a jelen esetben lehetővé teszik ezen élelmiszerek megkülönböztetését[27] a táplálkozási igények kielégítésére, illetve arra való alkalmasságukat illetően, hogy különösen hasznosak legyenek[28] azon betegség, rendellenesség vagy egészségi állapot esetében, amelyre azokat előírják.

48. A „jellemvonások" és a „sajátságok" kifejezés e szó szerinti értelmezését megerősítik a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjában szereplő példák, amelyek között szerepelnek a termék feldolgozásának és összetételének *sajátosságai*, a tápanyagokat érintő, azok növelése, csökkentése, vagy kivonása tekintetében történt módosítások, valamint e termék alkalmazásának magyarázata.[29]

[24] E megfogalmazás e rendelkezés nyelvi változatától függően változik. Amint azt a Nestlé előadja, a svéd nyelvi változatban a hangsúly a termék ilyen esetben való hasznosságán van („*[e]n beskrivning av de egenskaper och/eller kännetecken som gör produkten särskilt användbar i relation till*"). Kiegészítésképpen meg kell jegyezni, hogy ugyanez a helyzet többek között az angol („*a description of properties and/or characteristics that make the product useful in relation to*"), a spanyol („*una descripción de las propiedades o características que expliquen la utilidad del producto en el manejo dietético*"), illetve a litván („*produkto savybių ir (arba) ypatumų, dėl kurių jis yra naudingas*") nyelvi változatban is.

[25] Amint az a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megfogalmazásából következik, amely pontosítja, hogy a „kiegészítő jellegű leírás" értelmezéséről van szó.

[26] Lásd: 2020. július 16-i AFMB és társai ítélet (C-610/18, EU:C:2020:565, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat)

[27] A „propriétés" és a „caractéristiques" szavak meghatározásával kapcsolatban lásd: L*e Petit Robert de la langue française*, Párizs, Le Robert.

[28] A nyelvi változattól függően. Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az uniós jogi aktus egységes alkalmazása, és ennélfogva egységes értelmezése érdekében az nem vizsgálható elszigetelten valamelyik nyelvi változatában, hanem mind alkotójának tényleges szándéka, mind pedig az általa követett cél alapján kell értelmezni, figyelembe véve többek között az összes nyelvi változatot (lásd: 2014. április 3-i 4finance ítélet [C-515/12, EU:C:2014:211, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat]).

[29] Kiemelés tőlem. Egyébiránt, mivel e példák az egyes esetektől függően változhatnak, ebből azt a következtetést kell levonni, hogy felsorolásuk nem kimerítő.

49. Mindemellett meg kell állapítani, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó kötelező információk feltüntetéséről szóló szövege eltér az 1169/2011 rendelet valamennyi élelmiszerre vonatkozó kötelező információk feltüntetésére vonatkozó 9. cikke (1) bekezdésének és 30. cikke (1) bekezdésének megfogalmazásától.

50. A hagyományos élelmiszerek címkézésére vonatkozó, az 1169/2011 rendelet 9. és 30. cikkéből eredő általános követelmények ugyanis az „összetevők” [30] vagy „elemek” kifejezésekre utalnak, és így a terméket alkotó anyagokat jelölik, és általánosabban azok tartalmára utalnak. Márpedig a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjában használt kifejezések azon tulajdonságokra vagy sajátosságokra utalnak, amelyek lehetővé teszik e termék megfelelő felhasználását, mivel adaptálják a valamely betegséghez, rendellenességhez, illetve egészségi problémához kapcsolódó táplálkozási igényekhez. [31] Ily módon, az e rendelkezések szövegében használt kifejezések eltérése álláspontom szerint az uniós jogalkotó azon szándékából következik, hogy sajátos szabályt vezessen be a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekhez kapcsolódó tulajdonságok leírására, a valamennyi élelmiszer összetételére vonatkozó információk feltüntetését rögzítő általános szabályhoz képest.

51. Ezenkívül a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának szövegéből kitűnik, hogy az az 1169/2011 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében előírtaktól eltérő információk feltüntetésére vonatkozik. Márpedig úgy tűnik számomra, hogy ez a feltüntetés a jelen ügyben különös jelentőséggel bír annak megállapítása szempontjából, hogy annak szövegével ellentétes az, hogy a termék energiaértéke és a különböző tápanyagok mennyisége az összes élelmiszer esetében már megkövetelt jellemvonásokhoz és sajátságokhoz képest a termék további jellemvonásai és sajátságai leírásának körébe tartozhasson.

52. E következtetés még inkább érvényes a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjában szereplő azon pontosításra tekintettel, amely az ilyen információkat „kötelezőnek” minősíti, ami azt jelenti, hogy azoknak minden speciális gyógyászati célra szánt élelmiszeren szerepelniük kell.

53. Másodszor, e szó szerinti értelmezést megerősíti a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjának szövegkörnyezete, valamint az e felhatalmazáson alapuló rendeletben foglalt célkitűzések.

54. Először is, ami a kontextust illeti, mindenekelőtt emlékeztetni kell az ezen 5. cikk (2) bekezdésének g) pontjában előírt, a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek címkézésére vonatkozó szabály elfogadásának összefüggésére. Ez a szabály ugyanis kiegészíti az összes élelmiszerre már alkalmazandó valamennyi szabályt, amint azt a címe is megerősíti, „[a]z élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó különös követelmények”.

[30] Az „összetevő” fogalmát az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének f) pontja akként határozza meg, hogy az „minden anyag vagy termék, beleértve az aromákat, az élelmiszer-adalékanyagokat és élelmiszerenzimeket is, vagy összetett összetevő bármely összetevőjét is, amelyet élelmiszer előállításánál vagy elkészítésénél használnak fel, és a késztermékben még jelen van, akár módosult formában is; a szermaradványok nem minősülnek összetevőnek”.

[31] E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben ez a cikk példával szolgál azon tápanyagok sajátosságait illetően, amelyek a növekedés, a csökkenés, az ártalmatlanítás vagy más módosítás tárgyát képezték, meg kell jegyezni, hogy a tápanyag ily módon történő módosítását úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi valamely speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer jellemzőinek megkülönböztetését, többek között az azt alkotó tápanyagok adagolásának megváltozása miatt. A kérdést előterjesztő bírósághoz hasonlóan az is megállapítható, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontjából eredő különös követelménynek konkrét mennyiségek megjelölése nélkül is eleget lehet tenni.

55. Továbbá a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkében említett valamennyi adat, különösen azok, amelyek a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek orvosi felügyelet mellett történő felhasználására,[32] azon meghatározott korcsoportra, amelynek ezeket az élelmiszereket szánják,[33] illetve a megfelelő figyelmeztetésekre és ellenjavallatokra vonatkoznak,[34] túllép az élelmiszer tápértékének keretén, és az utóbbihoz képest kiegészítő információk nyújtására irányul.

56. Végül ebben az összefüggésben különösen érdemes kiemelni, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdése kifejezetten megtiltja a tápértékjelölésben szereplő információk megismétlését a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek címkéjén.[35] E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a vitatott információk lényegüket tekintve a tápértékjelöléshez tartozó információk, az 1169/2011 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése alapján. A Bizottsághoz hasonlóan úgy vélem, hogy az energiatartalom és a tápanyagok mennyisége ugyanolyan jellegű információ marad, függetlenül attól, hogy azt milyen módon fejezik ki.

57. Így az e 6. cikk (2) bekezdésében foglalt tilalom vagy az e felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja szerinti, a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek címkézésén szereplő bizonyos adatok feltüntetésére vonatkozó kötelezettség nem változhat ezen információk különböző kifejezési módjaitól függően, mivel ezek az adatok az eltérő kifejezés miatt nem változnak meg lényegileg, ami pedig az egyetlen releváns elem a fent említett rendelkezések alkalmazása szempontjából.[36] Márpedig ennek ellenkezőjének elfogadása, amint azt lényegében a Nestlé állítja, véleményem szerint a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt tilalom megkerüléséhez vezetne.

58. Ezen okok miatt az a szövegkörnyezet, amelybe a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontja illeszkedik, véleményem szerint kizárja, hogy a vitatott megjelölések a kizárólag a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre alkalmazandó további kötelező adatok körébe eshessenek. Még kevésbé tartozhatnak az ezen 5. cikk (2) bekezdésének g) pontjában említett „jellemvonások és/vagy sajátságok leírás[ának]” körébe.

59. Másodszor, számomra úgy tűnik, hogy a fenti következtetés felel meg leginkább a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendeletben kitűzött céloknak.

60. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó különös összetételi és tájékoztatási követelmények meghatározásával egészíti ki a 609/2013 rendeletet. Ezek kiegészítik azokat az általános követelményeket, amelyek az 1169/2011 rendelet értelmében valamennyi élelmiszerre vonatkoznak, és amelyek ezért a jelen ügyben érintett konkrét élelmiszerekre is alkalmazandók.

[32] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja.

[33] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének c) pontja.

[34] A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének f) pontja.

[35] Emlékeztetni kell arra, hogy az 1169/2011 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerint az energiatartalomra és a tényleges tápanyagtartalomra (például zsírra, fehérjére és rostjaira) vonatkozó adatok az élelmiszerek tápértékjelölésében feltüntetendő kötelező információk körébe tartoznak. Bár e cikk (3) bekezdése lehetővé teszi a tápértékjelölésben szereplő bizonyos információk megismétlését a normál élelmiszerek esetében, meg kell jegyezni, hogy a fehérjékre és a rostokra vonatkozó adatok nem tartoznak ide. Mindenesetre maga a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikke (2) bekezdésének szövege kifejezetten tiltja az 1169/2011 rendelet 30. cikkének (3) bekezdésében említett információk megismétlését a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek csomagolásán.

[36] Úgy tűnik számomra, hogy ezt a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikke (4) bekezdésének értelmezése is megerősíti, amely többek között azt írja elő, hogy a tápértékjelölésben szereplő tápanyagok kifejezésére vonatkozó rendelkezések, vagyis az 1169/2011 rendelet 32. és 33. cikke az e jelölésben szereplő valamennyi tápanyagra alkalmazandók.

61. A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet, azáltal, hogy különös követelményeket ír elő, annak érdekében, hogy ily módon figyelembe vegyék a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek sajátos jellegét,[37] annak biztosítására irányul, hogy ezek az élelmiszerek biztonságosak, jótékony hatásúak és hatékonyak legyenek azok számára, akiknek szánják őket.[38] Ily módon, azáltal, hogy különös követelményeket ír elő egyes élelmiszerek címkézése kapcsán, az uniós jogalkotó a veszélyeztetett fogyasztói csoportok magas szintű védelmét kívánja kialakítani, hogy lehetővé tegye számukra azon termékek pontos azonosítását, amelyek a részleges, illetve az egyedüli táplálékforrást jelentik számukra.[39]

62. Mindenekelőtt a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának olyan értelmezése, amely szerint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek csomagolásán kiegészítő információként fel kell tüntetni a jelen ügyben szereplőkhöz hasonló, valamennyi élelmiszerre alkalmazandó kötelező adatokat, ellentétes az e területre vonatkozó különös követelmények megállapításának céljával.

63. Továbbá a veszélyeztetett fogyasztói csoportok védelmének biztosítását, amely lehetővé teszi a részleges vagy egyedi táplálékforrásukat képező termékek pontos azonosítását, szintén veszélyeztetheti ez az értelmezés. Bizonyos tápanyag-összetétellel kapcsolatos információk való puszta feltüntetésének kötelezővé tétele a csomagolás elülső oldalán ugyanis félrevezetheti, sőt megtévesztheti ezeket a fogyasztókat.[40]

64. Végül, ellentétben azzal, amit a Nestlé állít, nem vagyok meggyőződve arról, hogy értelmezésének igazolása érdekében a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó lényeges információkról[41] lehetne beszélni, mint a normál élelmiszerek esetében,[42] többek között az előzetes észrevételekben ismertetett sajátos jellegük miatt. A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek összetétele ugyanis jelentősen különbözhet, többek között azon konkrét betegség, rendellenesség vagy egészségi probléma függvényében, amelynek diétás ellátására a termék szolgál, illetve a betegek életkorától, az egészségügyi ellátás helyétől, valamint a termék tervezett felhasználásától függően.[43]

65. Ily módon a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdése g) pontjának olyan értelmezése, amely megengedi a termék energiatartalmának és a különböző tápanyagok mennyiségének tápértékjelölésen kívüli feltüntetését, valamint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek jellemvonásai és sajátságai további leírását, nem teszi lehetővé a 2016/128

37 A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet (13), illetve ebben az értelemben (15) preambulumbekezdése.

38 A 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet (5) preambulumbekezdése.

39 Lásd e tekintetben a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendeletnek a 609/2013 rendelet (15) és (26) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (13) preambulumbekezdését.

40 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a Nestlé által a tárgyaláson hivatkozott azon körülmény, amely szerint e társaság az esetek többségében speciális gyógyászati célra szánt élelmiszereket egészségügyi szakembereknek, és nem közvetlenül a fogyasztóknak forgalmaz, nem kérdőjelezheti meg ezt a következtetést, mivel a célközönség valamely vállalkozás – jellegüknél fogva szubjektív – kereskedelmi döntései közé tartozik, anélkül hogy befolyásolhatná a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet céljainak értelmezését.

41 Észrevételeiben a Nestlé arra hivatkozik, hogy ezek az alapvető információk az energiatartalomra és a különböző tápanyagok mennyiségére vonatkoznak.

42 Milyen alapon lehetne ugyanis azt mondani, hogy egy betegség, rendellenesség vagy egészségi probléma által sújtott személy esetében, akinek e helyzet miatt a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek jelentik a kizárólagos táplálékforrást, hogy egyes tápértékjelölések fontosabbak, mint mások? Noha azon személyek esetében, akiknek ezek az élelmiszerek részleges táplálékforrást jelentenek, ez elképzelhetőbbnek tűnik, mindazonáltal miként lehetne arra kötelezni az ágazat szereplőit, hogy győződjenek meg arról, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő minden egyes beteg sajátos szükségletei kapcsán az általuk a csomagolás elülső oldalán feltüntetni kívánt információk orvosi szempontból lényeges, vagy másként fogalmazva, másoknál fontosabb információk? Álláspontom szerint a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet céljaival nem támasztható alá az ilyen kazuisztikus megközelítés, amely kétségkívül nem tenné lehetővé a területen a jogbiztonság garantálását, és különösen a kiszolgáltatott fogyasztók védelmének biztosítását.

43 2023. március 2-i Kwizda Pharma ítélet (C-760/21, EU:C:2023:143, 77. pont).

felhatalmazáson alapuló rendeletnek a veszélyeztetett fogyasztók magas szintű védelmére vonatkozó célkitűzésének elérését. E cél ugyanis véleményem szerint megköveteli, hogy mind az ezen élelmiszerek használatának orvosi nyomon követésében részt vevő egészségügyi szakemberek, mind a kiszolgáltatott fogyasztók a tápértékjelölés alapján hozzanak megalapozott döntést.

66. Következésképpen a fenti megfontolásokból az következik, hogy véleményem szerint a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy a vitatott információk nem minősülhetnek a termék jellemvonásai és sajátságai e cikk értelmében vett kiegészítő leírásának.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

67. Mivel e kérdést arra az esetre terjesztették elő, ha a Bíróság az első kérdésre igenlő választ adna, így amennyiben a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontját a jelen indítvány 66. pontjában általam javasolt módon értelmezi a Bíróság, e kérdésre nem kell válaszolni.

68. Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy annak érdekében, hogy a 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt tilalmat tartalmilag ne üresítsék ki, a vitatott információk nem mentesülhetnek e tilalom alól kizárólag a kifejezésük formája miatt. Ez utóbbi ugyanis egyáltalán nem változtatja meg a tartalmat, amely véleményem szerint továbbra is az egyetlen releváns kritérium e tilalom alkalmazása szempontjából.[44]

Végkövetkeztetés

69. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Högsta förvaltningsdomstolen (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Svédország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a következő választ adja:

A 609/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó különös összetételi és tájékoztatási követelmények tekintetében való kiegészítéséről szóló, 2015. szeptember 25-i (EU) 2016/128 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikke (2) bekezdésének g) pontját

úgy kell értelmezni, hogy

a termék energiatartalmára és különböző tápanyagainak mennyiségére vonatkozó, nem a tápértékjelölésben feltüntetett információk nem képezhetik a termék jellemvonásainak és sajátságainak kiegészítő jellegű leírását.

[44] Lásd a jelen indítvány 33–42., valamint 56. és 57. pontját.